https://www.edutus.hu/cikk/a-nyugdijak-realertekenek-megorzese-a-korrekciokhoz-alkalmazhato-indexek/

A NYUGDÍJAK REÁLÉRTÉKÉNEK MEGŐRZÉSE – A KORREKCIÓKHOZ ALKALMAZHATÓ INDEXEK

DR. BELYÓ PÁL, Professor Emeritus
Edutus Egyetem
belyo.pal@edutus.hu

DOI 10.47273/AP.2022.24.61-78

ABSZTRAKT

Magyarországon nyugdíjból vagy valamilyen nyugdíjszerű járadékból élő mintegy 2,5 millió állampolgár nyugdíjat jelentő ellátása átlagosan havi 150 ezer Ft öregségi nyugdíj, illetve 137 ezer Ft-os járadék összeg. A 2022. évi nyugdíjkorrekció 5%-os mértéke már év elejétől jogos kritikai észrevételeket okoz. A KSH nyugdíjas fogyasztói kosárral számított árindexe 2022. februárban már 8,3%-kal nőtt az előző év azonos hónapjához képest. Januárhoz viszonyítva 1,1 százalékkal nőttek a fogyasztói árak, és ezen belül az élelmiszereknél volt a legnagyobb a drágulás, átlagban 2,1 százalékos. Ez nagyon sok, hiszen már érvényesült a kormány február 1-jétől elrendelt ár stopja. Ezeknél a termékeknél januárhoz képest be is következett árcsökkenés, viszont emelkedtek az árak a csökkentéssel érintett termékek helyettesítőinél és valamennyi többi élelmiszernél is. Az előrejelzések alapján várható 2022-ben is egy nyugdíjkompenzáció. Ennek mértéke még sok tényezőtől függ, így az orosz-ukrán háború lefolyásától, az eddigi árkorlátozások kormányzati megszűntetésétől, a költségvetési politikától és az MNB kamatemeléseinek hatásaitól – azaz a forint árfolyam és a hazai fogyasztás-megtakarítás alakulásától is.

ABSTRACT

In Hungary, the pension of some 2.5 million citizens living on a pension or some kind of pension-like annuity is on average the amount of an annuity of HUF 137,000 per month, or an old-age pension of HUF 150,000. The 5% rate of the 2022 pension correction has been a legitimate critic since the beginning of the year. In February 2022, the KSH's price index with the pensioner consumer basket increased by 8.3% compared to the same month of the previous year. Compared to January, consumer prices increased by 1.1%, with food prices increasing the most, at an average of 2.1%. This is a lot, since the government's price stop ordered from 1 February has already been enforced. Compared to January, prices have fallen, but prices have also increased for substitutes for the products affected by the reduction and for all other foodst. A pension compensation is already expected in 2022. The extent of this depends on many factors, such as the course of the Russian-Ukrainian war, the government's lifting of price restrictions, budgetary policy and the effects of the MNB's interest rate increases – i.e. the forint exchange rate and domestic consumption savings.

A társadalmak fontos jellemzője lehet, hogy a nyugdíjasok méltón, anyagi gondok nélkül éljenek. Hazánkban az átlagnyugdíj igen alacsony a korábbi évtizedekben kialakult sajátos nyugdíjszabályozás miatt, és az elmúlt néhány évben pedig jelentősen szóródni is kezdtek a nyugdíjak. Ma már milliós havi nyugdíjjal is rendelkezik tucatnyi nyugdíjas, míg a nyugdíjasok több mint 3/4 részének alacsony átlagnyugdíjjal vagy az alatti ellátással kell megelégednie.

A havi nyugdíjak összege nagyon sok vitát vált ki, mert összehasonlítva akár a létminimummal, akár a nettó keresettel, mindenképpen jelentős feszültségeket jelez. A nyugdíjszerű ellátások havi összege a társadalmi létminimum alatt van néhány ezer Ft-tal és a havi átlagos öregségi nyugdíj is alig magasabb annál. Ezért is lényeges az, hogy a nyugdíjak – egyébként nagyon alacsony - reálértékének a megőrzése milyen módon, milyen módszerekkel történik. Melyek azok a pontok, amelyeken lépni kell, hogyan lehet a nyugdíjak értékét közelíteni a nettó jövedelmekhez, azaz egyre szűkíteni a nettó jövedelmek és a nyugdíjak közötti ollót. Lényeges, hogy folyamatosan - évről évre magasabb szintre hozva a nyugdíjakat - a nyugdíj korrekciók elérjék azt a mértéket, hogy ne szakadjon le még jobban a nyugdíjasok rétege az aktív keresőktől.

A nyugdíjak rendezése, reálértékük megőrzése egyértelműen a társadalompolitika átfogó keretei között valósítható meg. Ezt a feladatot célszerűnek tűnik a jövedelempolitika, az újraelosztás átgondolásával kezdeni.

Nagy jelentősége van, hogy a törvény által megszabott, az inflációhoz kötött nyugdíjemelés mellett, milyen plusz összegekre számíthatnak az időskorúak. A pluszjuttatások, a teljes összegű 13. havi nyugdíj, valamint a nyugdíjprémium 2022-ben reálérték javulást eredményezhet, bár ez a kiemelt figyelem összefüggésben lehet a választásokkal.

A nyugdíjasok fogyasztása markánsan eltér az aktív munkavállalókétól[1]. Jellemzően többet költenek élelmiszerre és gyógyszerre, mint az aktív munkavállalók csoportjai. Ezt mindenképpen figyelembe kell venni, hiszen a fejlett országokra – így az Európai Unió tagállamaira - jellemző a népesség demográfiai öregedése, ami az időskorúak arányának növekedését, a fiatalkorúak arányának csökkenését, illetve a népesség átlag életkorának az emelkedését jelenti.

Folyamatos a vita arról, hogy mennyi lenne a méltányos nyugdíj Magyarországon, és mekkora összeg lenne kívánatos. Az átlagnyugdíj 160 ezer 960 forintra nőtt 2022 januárjától. A nyugdíjasok életszínvonala átlagosan alacsony, jelentősen elmarad az aktív keresőkétől. Gyakorta az elszegényedéssel azonosítják a nyugdíjba vonulást. Problémát jelenhet persze, hogy már a szegénységi küszöb értékében sincs egyetértés. Ezt fontos lenne pontosan meghatározni és ezzel kalkulálni. Az Európai Unió valamennyi tagállamában a szegénység mérése egységes módszertant használnak[2], amely részindikátorok segítségével vizsgálja a jövedelmet, az anyagi nélkülözést, valamint a munkaerőpiaci kirekesztődést.

[1] A „vasarlocsapat.hu" számításai szerint 2010-től a relatív értékeket tekintve a nyugdíjak vásárlóereje alig nőtt, és volt 3 év, amikor csökkent is.

[2] ennek fő mutatója a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség aránya (AROPE: At Risk of Poverty or Social Exclusion)

Nyugdíjban és egyéb járandóságban részesülők száma és havi ellátásuk[3] *(január)*

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők összesen	**ebből: öregségi nyugdíjasok**	ebből: megváltozott munkaképességűek nek járó ellátásban részesülők	Az ellátás havi átlag összege összesen	**ebből: öregségi nyugdíj**	ebből: megváltozott munkaképességűekne k járó ellátás
	száma			**Forint**		
2012.	2 919 159	**1 959 202**	473 360	93 112	**104 610**	62 278
2013.	2 869 026	**2 000 128**	444 014	100 533	**112 781**	66 035
2014.	2 801 200	**2 037 126**	418 617	103 406	**115 786**	66 364
2015.	2 727 041	**2 022 905**	404 880	106 462	**118 439**	67 759
2016.	2 659 957	**2 014 666**	375 979	109 318	**121 041**	69 399
2017.	2 638 617	**2 045 738**	355 188	112 005	**123 725**	70 127
2018.	2 596 131	**2 027 256**	338 906	117 485	**129 637**	72 762
2019.	2 570 878	**2 031 674**	314 570	122 614	**134 947**	75 049
2020.	2 561 868	**2 053 600**	293 755	129 444	**142 114**	78 162
2021.	2 514 969	**2 028 758**	281 840	137 375	**150 571**	82 191

Forrás: KSH - 5.1.1.34. Nyugdíjban, ellátásban, járadékban részesülők

A nyugdíjak és egyéb ellátások kiadásait tekintve 2020-ban a lakosság több mint negyede kapott nyugdíjat - azaz öregségi, özvegyi, szülői nyugdíj, árvaellátás -, vagy valamilyen egyéb ellátást - azaz életkoron alapuló ellátások, megváltozott munkaképességűeknek járó ellátások, egyéb járadékok, járandóságok. Kissé csökken az ellátásokban részesülők száma, úgy tűnik, folytatódik az ellátottak számának és népességen belüli arányának lassú csökkenése. A 2 millió 600 ezer igényjogosult közül fő ellátásként

- több mint 2 millió 32 ezren öregségi nyugdíjban,
- 42 ezren életkoron alapuló ellátásban,
- 125 ezren hozzátartozói nyugellátásban,
- 315 ezren megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban,
- 58 ezren egyéb ellátásban, járandóságban részesültek.

Folyamatosan vitatott gyakorlat, hogy a nyugdíjas korrekciókat hogyan befolyásolhatják a különböző indexszálások, milyen lehetőségek vannak arra, hogy a jelenleginél kedvezőbbé váljanak az évenkénti nyugdíjemelések. Ezeknek az év elejei és esetenként év végén is megítélt korrekciói – egyéb kiegészítések, támogatások - az elmúlt években nagy változáson mentek keresztül. Jelentős eltérések lettek volna az eltérő mértékű korrekciók megválasztásától. Az alábbi táblázatban közölt „svájci indexálás” pl. idén (havonta 5.830,-) azaz évi mintegy 70 ezer Ft-tal átlagos nyugdíj többletet jelentett volna.

[3] 2011-ig az öregségi nyugdíjban, a bányász- és korengedményes nyugdíjban, a rokkantsági nyugdíjban és a rehabilitációs járadékban részesülőket, 2012-től az öregségi nyugdíjban, az életkoron alapuló ellátásokban és a megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásokban részesülőket tartalmazza. A 2012 előtti és utáni adatok összehasonlíthatósága a nyugdíjrendszer átalakulása miatt erősen korlátozott. Nyugdíjemelés utáni adatok. Forrás: Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, Magyar Államkincstár. https://www.ksh.hu/stadat_files/szo/hu/szo0035.html

Nyugdíjemelés korrekciók (2010-2022)

Év	**Nyugdíjkorrekció**	Infláció	Nyugdíjas infláció	Svájci indexálás
2010.	**1,6**	4,9	4,5	**3,1**
2011.	**4,3**	3,9	4,4	**4,6**
2012.	**5,8**	5,7	5,7	**5,2**
2013.	**5,2**	1,7	1,5	**2,6**
2014.	**2,4**	-0,2	-0,6	**1,4**
2015.	**1,8**	-0,1	0,4	**2,1**
2016.	**1,6**	0,4	0,6	**3,3**
2017.	**2,4**	2,4	2,3	**7,7**
2018.	**3,0**	2,8	2,7	**7,1**
2019.	**3,4**	3,4	3,5	**7,4**
2020.	**4,0**	3,3	3,8	**6,5**
2021.	**4,8**	5,1	4,6	**6,6***
2022.	**5,0**	***8,0****	***7,5****	***8,8****
átlagnyugdíj összege 2022. január-1-től				
január1-től	***160.960,- Ft***	***165.560,-****	***165.790,-****	***166.785,-****

**/ saját becslések az egyes indexekkel*

Minden év elején élénk vitákat váltanak ki az inflációt megelőlegező korrekcióknak – az év végére bebizonyosodó alacsonyan meghatározott – mértékéről.

Egy 2022. januári 8%-os emelés is éves szinten átlagosan 55 ezer Ft-tal javította volna a nyugdíjasok helyzetét. A fogyasztói ár növekedések hónapról-hónapra jelenleg is túlszárnyalják a nyugdíjnövelés mértékét. A Kormány a költségvetésben meghatározza a várható infláció mértékét, de az elmúlt években mindig alábecsülték a ténylegesen megvalósuló fogyasztói ár növekedést. Az infláció ugyanis a gazdaságpolitikai, gazdasági folyamatok következtében rendre meghaladták az előre jelzett mértéket. Így év végén pótlólagos korrekcióra volt szükség. Tovább fokozza a nyugdíjak emelkedésével kapcsolatos negatív megítélést, hogy a korrekció mértékét adó infláció évek óta jelentősen elmaradt a bérnövekedéstől és ezért az nyugdíjak és bérek közötti olló jelentősen növekedik.

Lehetőséget adna a korrekciókra - az infláció növekedés figyelembe vétele mellett - a bérnövekedés alapján történő nyugdíjnövelés. Több országban bevett gyakorlat az is, hogy nem az inflációval, hanem a bérnövekedéssel korrigálják évről évre a nyugdíjakat. Magyarországon is rövid ideig alkalmazták is azt a megoldást, hogy az infláció és a bérnövekedés mértéke 50-50 %-ban határozta meg a következő évi nyugdíj korrekció nagyságát. A legtöbb szakértő ezt az un. svájci indexálást tartja a legmegfelelőbbnek. A nyugdíj korrekcióban természetesen más is felhasználható lehet. A GDP növekedés mértéke is figyelembe vehető lenne - ez most egy extra nyugdíj pótlék lehetőségét adja, amennyiben az éves nemzeti termék 3,5%-nál magasabb.

GDP, infláció, bruttó kereset és nyugdíjas ellátás alakulása (előző év=100%)

Időszak	Bruttó hazai termék, volumen alakulás	Fogyasztóiár-index	Bruttó átlagkereset indexe	Egy ellátottra jutó összeg alakulása	Egy nyugdíjasra jutó összeg alakulása
2010.	**100,7**	**104,9**	**102,3**	103,6	105,2
2011.	**101,8**	**103,9**	**105,2**	105,7	107,2
2012.	**98,3**	**105,7**	**105,4**	105,8	108,0
2013.	**102,8**	**101,7**	**103,4**	105,8	102,8
2014.	**104,4**	**99,8**	**102,7**	102,9	102,3
2015.	**103,5**	**99,9**	**104,0**	103,2	102,2
2016.	**102,5**	**100,4**	**106,2**	102,8	102,2
2017.	**104,1**	**102,4**	**112,9**	102,5	102,2
2018.	**105,4**	**102,8**	**113,3**	104,9	104,8
2019.	**104,6**	**102,7**	**111,4**	**104,4**	**104,1**
2020.	**95**	**103,3**	**109,7**	**105,6**	**105,3**
2021.	**107,1**	**105,1**	**108,7**	**106,1**	**106,0**

Forrás: KSH, saját számítás

A kormányzati szervek hangsúlyozzák, hogy a felelős nemzeti politika feladata az ország gazdasági erejének függvényében a lehető legnagyobb védelmet és méltányosságot biztosítani minden nyugdíjas magyar ember számára.[4] Emlékeztettek arra is, hogy 2010 óta 59 százalékkal emelkedtek a nyugdíjas ellátások, a nyugdíjak vásárlóértéke pedig 10 százalékkal nőtt.

A **Nyugdíjas Parlament Országos Egyesülete** egy online felmérés alapján rámutatott, hogy gyakran hétköznapi kérdésekben sem rendelkeznek a nyugdíjasok elegendő információval, ezért nagy szükségük lenne tanácsra és iránymutatásra. A válaszadók majdnem háromnegyede mondta azt, hogy a méltányossági nyugdíjak megállapításához vagy annak emeléséhez olyan szakember segítségére lenne szükség, aki jól ismeri a lehetőségeket és a hivatali elvárásokat. Segítséget kérnének a nyugdíjfolyósítási, adóügyi, hagyatéki, a kegyeleti ügyintézésben, a betegjogi kérdésekben, valamint abban, hogy miként férhetnek hozzá lakóhelyük önkormányzatának kedvezményes szolgáltatásaihoz, illetve hogyan vállalhatnának önkéntes munkát.[5]

2022 tavaszán a Központi Statisztikai Hivatal nagyon magas általános fogyasztói árindexet, és ezen belül a nyugdíjasok fogyasztói kosara alapján számolt kétszámjegyű, 10,7%-os inflációt közölt[6]. Júliusban kiegészítő nyugdíjemelést kaptak 3,9 százalékos mértékben a nyugdíjszerű ellátásban részesülők és egyúttal a kormány 8,9 százalékra korrigálja a nyugdíjak éves emelkedését. Mivel a Magyar Nemzeti Bank 9-9,8 százalék közötti sávba várja az éves

[4] 2022. 06. 17-én az Országos Nyugdíjas Parlament ülésén https://index.hu/belfold/2022/06/17/kover-laszlo-nyugdijas-parlament-ules/

[5] Karácsony Mihály, a Nyugdíjas Parlament Országos Egyesület elnöke

[6] https://mfor.hu/cikkek/makro/soron-kivuli-nyugdijemelest-surget-a-nyugdijas-parlament.html

fogyasztói árindexet - sőt van már kétszámjegyű éves rátára is becslés - a kormány feltehetően újabb nyugdíjkorrekcióról dönt majd.

A statisztika által eddig számított nyugdíjas infláció lényegében a nyugdíjasok által fogyasztott termékeknek, szolgáltatásoknak a körére vonatkozóan, illetve a nyugdíjas fogyasztási szerkezet súlyainak a figyelembevételével történik. Bár a nyugdíjas infláció nem tér el számottevően az inflációtól, azonban az esetenként néhány tized százalékpontnyi infláció is érezhető összegeket jelenthet éves szinten.

A nyugdíjasok jellemzői az általános, a statisztika által az aktív háztartások körében mért és megismerhető fogyasztástól akár jelentősen különbözhet. Ahogy a nyugdíjasok jövedelmi helyzete is más, mint az aktív háztatásoké, úgy nyilvánvalóan a fogyasztási szerkezetük is eltérő lehet, életkortól és egyéb tényezőktől erőteljesen függően.

A nyugdíjasok által megvásárolt termékek, igénybe vett szolgáltatások átlagos fogyasztói árainak (azaz az inflációnak) alakulása több oldalról is meghatározható. A számítások alapja azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak a havi ára, amelyet elfogyasztanak. Ezeket megfelelő módon lehet mérni, és utána ezen termékeknek és szolgáltatásoknak a súlyarányaival képezhető az un. nyugdíjas infláció.

A fogyasztói árindexek fogyasztási főcsoportonként és a nyugdíjas infláció (%)

	Élelmiszerek	Szeszes italok, dohányáruk	Ruházkodási cikkek	Tartós fogyasztási cikkek	Háztartási energia	Egyéb cikkek, üzemanyagok	Szolgáltatások	Összesen	Nyugdíjas fogyasztói árindex
2010.	103,2	108,2	99,6	100,2	106,3	108,8	104,3	104,9	104,5
2011.	106,6	100,5	102,9	98,6	105,7	106,2	102,2	103,9	104,4
2012.	105,9	112,7	102,6	98,8	106,2	107,2	104,2	105,7	105,7
2013.	102,8	110,9	99,6	98,1	91,5	100,5	103,6	101,7	101,5
2014.	99,6	106,2	99,3	99,5	88,3	99,5	101,8	99,8	99,4
2015.	100,9	103,1	100,0	100,8	97,1	95,4	101,9	99,9	100,4
2016.	100,7	102,3	100,4	100,5	99,9	97,8	101,5	100,4	100,6
2017.	102,8	104,8	100,5	99,7	100,8	103,6	101,5	102,4	102,3
2018.	104,2	105,6	100,5	99,6	101,4	103,8	101,6	102,8	102,7
2019.	105,4	108,1	101,0	99,7	101,0	101,3	103,0	103,4	103,5
2020.	107,2	106,9	100,0	101,4	100,3	99,1	102,9	103,3	103,8
.2021.	104,1	110,9	100,2	104,5	100,5	109,6	102,9	105,1	104,6

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Kérdéses az, hogy milyen módon lehet minél pontosabban a nyugdíjasok által vásárolt termékek, szolgáltatások legteljesebb körét figyelembe venni, hogyan lehet minél jobban közelíteni az egyes termékek, szolgáltatások fogyasztásának nagyságát. Ez a feladat a statisztikai megfigyelés lehetőségeinek figyelembevételével megoldható. A KSH havonta - a fogyasztási árstatisztikai megfigyelés keretében - mintegy 900 termék és szolgáltatás áralakulását veszi számba. Ezekből nagy valószínűséggel ki lehet választani a tervezett „nyugdíjas infláció" számításához a nyugdíjasok körében jellemzően figyelembe veendő termékeket és szolgáltatásokat. Célszerű azonban a fogyasztási arányokat egy un. medián fogyasztással értelmezni, azaz a leggyakoribb súlyokkal számolni.

Fogyasztói kiadások súlyarányai főcsoportok szerint (%)

Áru-, szolgáltatáscsoportok	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	BECSÜLT SÚLY*
Élelmiszerek	25,41	26,20	26,40	26,51	27,11	33,00
Szeszes italok, dohányáruk	9,81	9,58	10,27	9,83	10,61	5,00
Ruházkodási cikkek	3,81	3,85	3,80	3,55	4,04	5,00
Tartós fogyasztási cikkek	7,24	7,18	7,70	9,34	9,30	6,00
Háztartási energia	7,56	7,32	6,54	5,95	4,99	4,00
Gyógyszer, gyógyáru	2,93	2,93	2,72	2,74	2,54	8,00
Egyéb cikkek, üzemanyagok	18,47	18,15	17,98	18,89	18,51	22,00
Szolgáltatások	27,70	27,72	27,32	25,93	25,44	20,00
Mindösszesen	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

*Forrás: KSH, */saját becslés a „medián" fogyasztással*

A háztartásstatisztika lehetőségeit ad arra, hogy fel lehessen mérni a nyugdíjas háztartások körében az egyes termékeknek és szolgáltatásoknak a fogyasztását, azaz milyen termékeket és azokból mennyit fogyasztanak. Ezt azonban koncentráltan a leggyakoribb fogyasztási arányokkal kellene számolni, amely egyértelműen a nyugdíjátlag alatt, vagy annak közelében élők fogyasztása lehet[7].

A KSH jelenlegi nyugdíjas árindexe nehézségekkel terhelt, hiszen a statisztika - szükségszerűen - korábbi időszak fogyasztási szerkezetét, súlyarányait veszi figyelembe. Ahhoz, hogy folyamatosan reális nyugdíjas inflációt számíthassunk, a nyugdíjasok által vásárolt termékek-szolgáltatások körét és ezek súlyarányait is a fogyasztás időpontjához minél közelebbi időpontban lenne célszerű meghatározni.

A nyugdíjkorrekciókhoz alkalmazható egyéb indexek …

Más módszerek is elképzelhetők ahhoz, hogy a nyugdíjas inflációt meghatározzuk. Közelítő módszerekkel lehetővé válhat például a létminimum számítása során is alkalmazott termék-szolgáltatás reprezentációt figyelembe venni.

A létminimum számításnál az un. élelmiszer fogyasztói kosárból kiindulva, annak alapján, ahhoz igazodva határozzuk meg a havi létminimum összegét. Azoknak a termékeknek, élelmiszereknek az áralakulását kell figyelembe vennünk, amely szükséges ahhoz, hogy egy felnőtt szervezet megkapja a normális minőségű és mennyiségű tápanyagot. Ennek az élelmiszer „létminimum kosárnak" a meghatározása – a folyamatosan korszerűsítendő táplálkozási normatívákat figyelembe véve - a rendszeres havi statisztikai ár-megfigyelés alapján különösebb nehézséget nem okoz. Feltételezhető azonban az, hogy az általánostól eltérő mértékben kellene az élelmiszer kosarat változtatnunk a nyugdíjas fogyasztás sajátosságainak megfelelően.

[7] *Lásd: Amartya Sen un. „Sen-indexében" meghatározott általános szegénységi dimenziókra: gyakoriság, mérték, egyenlőtlenség.*

Létminimum, a nyugdíjak és a keresetek alakulása (Havi Ft/fő)

ÉV	Létminimum összege*	Társadalmi minimum*	Az összes nyugdíjszerű ellátás	Az öregségi nyugdíj	Bruttó kereset	Nettó kereset	Medián kereset
2012.	85 960		93 112	104 610	223 060	144 085	166 000
2013.	87 510		100 533	112 781	230 714	151 118	172 269
2014.	87 351		103 406	115 786	237 695	155 690	180 540
2015.	88 016		106 462	118 439	247 924	162 391	184 306
2016.	88 619		109 318	121 041	263 171	175 009	199 738
2017.	90 450		112 005	123 725	297 017	197 516	230 600
2018.	94 820	121 350	117 485	129 637	329 943	219 412	258 253
2019.	101 400	129 770	122 614	134 947	367 833	244 609	292 320
2020.	109 500	140 100	129 444	142 114	403 616	268 405	320 582
2021.	114 200	146 150	137 375	150 571	438 814	291 812	350 000

Forrás: KSH, Policy Agenda,
**Létminimum 2019-2021 évekre saját becslés - ELŐZETES ADAT*

A létminimum számításnál az elmúlt években kialakult, a jövedelmek által befolyásolt termék-szolgáltatás fogyasztás összege képezi az fogyasztási egységre jutó létminimum értéket. Ez azt jelenti, hogy a létminimum élelmiszer kosár forint összegét élelmiszerre költő háztartásoknak az egyéb fogyasztási termékekre és szolgáltatásokra költött összegeit adjuk hozzá az élelmiszerkosár összegéhez. Érdekes egyébként, hogy az elmúlt években, az eddigi számítások alapján a végső adat, azaz a létminimum teljes összege az élelmiszerkosár teljes értékének körülbelül 3-3,5-szerese között van. (A nemzetközi gyakorlat szerint például az USA-ban a létminimum kosarat egyszerűen megszorozzák hárommal és így kapják meg a létminimum egy főre jutó közelítő értékét.).

A nyugdíjasok számára feltétlen fontos információt jelent, ha havonként valós és általuk is a vásárlások során tapasztalt fogyasztói árindexeket közölnének. A nyugdíj korrekció mértékének meghatározása társadalmi konszenzust igényel. **Érezhetően lecsökkent a nyugdíjaknak az átlagkeresethez viszonyított aránya**. Amennyiben a 2010 évi 132.000 Ft-os nettó átlagkereset és a nominális nyugdíjszerű ellátás 86.361 Ft-os összegének aránya (65 %) fennmaradt volna, úgy ***174.460*** Ft-ra nőhetett volna a nyugdíjszerű ellátási összege. Az egy főre jutó átlagos öregségi nyugdíj 2010 évi 97.259 Ft-os havi összege pedig - amely az akkori egy főre jutó átlagos nominális átlagkeresetnek a 73 %-át tette ki – most ***201.300*** Ft-os havi átlagos nyugdíjat jelentene. A jelenlegi 2021. évi átlag-nyugdíj (160.500,- Ft) a nominális átlagkeresetnek csupán **56 %**-át éri el.

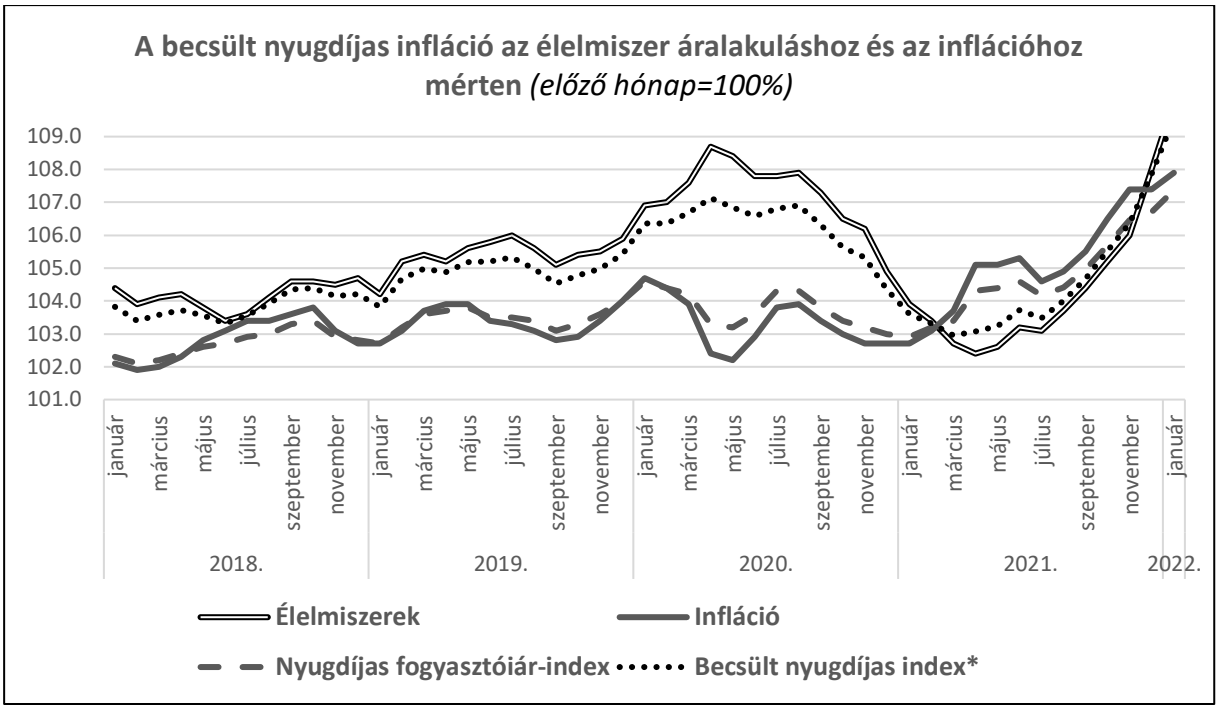

Forrás: KSH, saját számítás

A nyugdíjak alakulását az éves korrekciókhoz leginkább alkalmazható indexekkel számolva látható, hogy a folyamatos, de főleg a 2015 után megvalósult jelentős bérszínvonal emelkedés a nyugdíjak értékének komoly mértékű bővülését tette volna lehetővé. A hivatalos évi nyugdíjkorrekciók értéke ugyanis 2010 óta átlagosan mintegy 3,5 %-os évi növekedést biztosított, ezzel szemben a bruttó átlagkereset indexével számítva a bővülés mértéke évi átlagos 7,1 %-os értéket jelenthetett volna, ami 2010-től 2021-re **a nyugdíj és nyugdíjszerű ellátások esetében 177 ezer** és az **öregségi nyugdíj esetében 206 ezer Ft-os átlagos havonkénti értéket tenne ki.** Az átlagkeresetekhez viszonyított változás tehát jelentős különbséget mutat a folyamatosan végzett nyugdíjkorrekciókkal szemben.

Áttekintve a nyugdíjas árindexszámítást, egyértelműen szükséges minél korrektebb és a valóságot tükröző szintjének kiszámítása. Azonban figyelembe kell venni, hogy nem ezzel lehet a nyugdíjak rengeteg problémát okozó alacsony szintjének a nettó bérekhez történő felzárkóztatását megoldani. **A nyugdíjas infláció tényleges mértékének alkalmazása a mindenkori havi nyugdíjak reálértékének a megőrzésére szolgál**.

A nyugdíj éves korrekcióihoz használt és használható indexek

Év	*Évi nyugdíj korrekció, %*	Nettó átlagkereset indexe (százalék)	Fogyasztóiár-index, előző év = 100 %	VEGYES (svájci) INDEX (50%nettó kereset+50%infláció)
2017.	*102,4*	112,9	102,4	107,65
2018.	*103*	111,3	102,8	107,05
2019.	*103,4*	108,2	102,7	105,45
2020.	*104*	108,7	103,3	106
2021.	*105,1*	108,7	105,1	106,9
	KSH nyugdíjas infláció	INFLÁCIÓ	Becsült nyugdíjas infláció**	Becsült nyugdíjas infláció*
2017.	102,3	102,4	102,9	102,4
2018.	102,7	102,8	103,8	103
2019.	103,5	103,4	104,9	103,7
2020.	103,8	103,3	106,3	104,3
2021.	104,6	105,1	104,3	104,9

**/Nyugdíjas háztartások KSH-tól eltérő fogyasztási súlyarányokkal becsülve*
***/Élelmiszer árindex háromszoros súlyával becsülve*

A nyugdíjas árindex-számítás eddiginél alaposabb és körültekintőbb számításához az eddigi KSH módszerek jó alapot adnak. Ezeket célszerű kiegészíteni a következőkkel:

- **nyugdíjas háztartások reprezentatív körében un. háztartási naplóvezetés,**
- **a nyugdíjasok által fogyasztott-vásárolt termékek pontos ár megfigyelése,**
- **kiegészítő, közelítő vizsgálatok a nyugdíjasok körére vonatkozóan, így pl.**
  - létminimum számítás,
  - béralakulás,
  - GDP növekedés.

A különböző, a reálérték megőrzésére és a nyugdíjszint felzárkóztatására alkalmas indexek kiválasztására az elmondottak alapján több lehetőség is nyílik. A kedvező korrekciók elmaradt alkalmazása jelentős mértékben akadályozta a nyugdíjak felzárkóztatását, a nyugdíjassok életkörülményeinek javítását. Jelentős elmaradásokat látunk, amelyeket a 13-ik havi nyugdíj sem tud pótolni.

Az európai szociálpolitika számára a nyugdíjrendszerek reformja az egyik legfontosabb kihívás. A demográfiai változások összefüggésében az elmúlt években ez a kérdés az összes uniós tagállamban a napi politika kérdése volt. Több mint egy évtizeddel ezelőtt több ország nyugdíjreformokat vezetett be, a gazdasági válság és az azt követő adósságválság után az állami nyugdíjak fenntarthatóságára és a tényleges nyugdíjkorhatár emelésére összpontosító reformok születtek. Különbség vannak a kötelező "felosztó-kirovó" nyugdíjak reformjai és más tőkefedezeti rendszerek (például a kötelező tőkefedezeti rendszerek, a foglalkoztatói nyugdíjak

és más magánrendszerek) között. Néhány változtatás ellentmondásosnak bizonyult, de a szociális partnerek részvétele a 2008 óta elfogadott nyugdíjreformokba n megvalósult[8].

A nyugdíjrendszer néhány további jellemzője ….

Az elmúlt években a szakértők által jelzett fontosabb megállapítások változatlanul érvényesek a nyugdíjrendszerrel kapcsolatos változtatásoknál.

A nyugdíjrendszer problémáinak feltárása, a legkedvezőbb reform kialakítása sok akadályba ütközik:

- Európában egyre nyilvánvalóbb, hogy a felosztó-kirovó nyugdíjrendszer hosszabb távon nem lesz tartható (a munka fogalmának, tartalmának átalakulása, a mesterséges intelligencia elterjedése stb.stb.)
- A nyugdíjrendszer leírására használt fogalmak más értelmezést kapnak - járulék fizetése, nyugdíjkassza önállósága, minimálnyugdíj hangsúlyozása, eltartottak számának előtérbe állítása, demográfiai függőség súlyozása stb.
- Az új alkotmányok/alaptörvényekben a nyugdíjrendszerek jogi aktualizásának elmaradása,
- A nyugdíjrendszer átfogó figyelemmel kísérése, önálló kormányzati területe,
- A kiemelkedő és a minimális nyugellátásban részesültek ellenérdekelteségei.

A 2010-es évtized második felében Magyarországon egy relatíve komoly bérfelzárkózás történt, ez a versenyképességünk javítása érdekében, a munkaerőpiaci helyzet következtében nélkülözhetetlen és elengedhetetlen volt. Ez után azonban különösen fontos lehet az ehhez kapcsolódó nyugdíjaránynak és az aggregált helyettesi rátának a meghatározása.

2020. januárban az öregségi nyugdíjban részesülök számát a nyugdíjuk nagysága szerint vizsgálva meglepő arányokat tapasztalunk. Az un. társadalmi létminimum összegénél –azaz 140 ezer Ft-nál alacsonyabb ellátásban 1 millió 200 ezer fő, azaz a nyugdíjasok 59,5%-a, míg 300 ezer Ft feletti havi nyugdíjban pedig csupán 2%-uk – azaz mintegy 54 ezer fő – részesül.

A jelenlegi nyugdíj szabályozás megítélése, a változtatási javaslatok/irányok sok szempontú megközelítést igényelnek. Több, lényeges tényezővel függ össze az, hogy hogyan érhető el egy, a nyugdíjaskorra megfelelő elérhető nagyságú keresetpótlás, tehát a megfelelő nyugdíjnagyság. Az index szabály igy összefügg a nyugdíjjárulék fizetésének a módjával, azzal, hogy milyen kombinációk képzelhetők el az alacsony járadék, alacsony nyugdíj, hosszabb ideig magasabb nyugdíjjárulékot fizetők és ezért magasabb nyugdíjat kapók és az egyéb különböző változatok között.

[8] https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_files/docs/eiro/tn1304032s/tn1304032s.pdf

Nyugdíjellátás összegének megoszlása - 2020. január	
FŐ	FT
27 777	28.500 alatt
28 981	28.500-50.000
532 803	50.000-100.000
806 879	100.000-150.000
373 852	1500.00-200.000
220 301	200.000-300.000
31 762	300.000-400.000
4 998	400.000-500.000
1 373	500 ezer - 1 millió
23	1 millió -2 millió
9	2 millió felett
2 028 758	**ÖSSZESEN**

Forrás: KSH

A közeljövőben kezelni kell azt a problémát is, hogy a majd olyan kohorsz-csoportok kerülnek nyugdíjkorba, amelyek korábban alacsony járulékot fizettek és ezért feltehetően alacsony nyugdíjban is részesülnek majd. Ugyanakkor az alacsony nyugdíjjárulék fizetés feltehetően egy alacsonyabb képzettségű szinthez is kapcsolódik, úgyhogy itt figyelembe kell venni az iskolázatlan és alacsony nyugdíjat fizetőknek a járadékfizetési terhét, majd az elért nyugdíjnagyságot. Más a helyzet a nőknek, vagy a magasabb képzettségűeknek a nyugdíjjal kapcsolatos igényeit tekintve.

Az állományváltozás is komolyan befolyásolja majd az átlagnyugdíjat, illetve az indexszabály kialakítását. A létszámváltozás hatása és az indexálás a későbbiekben is fontos kérdés marad. Az átlagos helyettesítési ráta pedig - ahogy ezt a demográfiai elemzések kritikus helyzetként bemutatják - jelentős romlást mutat. Növekszik a szakadék, látjuk, hogy a nyugdíjak keresetpótlóképessége óriási mértékben, több mint 10 % ponttal esett vissza az elmúlt 10 évben.

A jelenlegi viták kulcspontja **a jelentős béremelés okozta külső sokk-szerű felzárkózás** és az, hogy ehhez a külső sokkhoz valamilyen kezelési módot kellene találni. A különböző típusú kohorsz-csoportok és a különböző foglalkozáscsoportok induló nyugdíjaihoz kapcsolódó lehetséges nyugdíjnövekedés problémája, hogy a jelenlegi külső (bérnövekedés által kiváltott) sokk és a felzárkózás szükségessége kiket érint és hogyan kellene kompenzálni. Ehhez nyilvánvalóan nem a nyugdíjszabályt kellene megváltoztatni, hanem megvizsgálni azokat a csoportokat, amelyek jelentős hátrány szenvednek el a felzárkózás, bérfelzárkózások miatt és ezeken a területeken lehetne javasolni kiegészítéseket.

A demográfiai változások következtében Európa szerte előtérbe került a nyugdíjrendszer jövőbeli alakulását, fenntarthatóságát valamint a lehetséges nyugdíjreformok időskori szegénységre gyakorolt hatásait érintő kérdések vizsgálata. Megnőtt az igény a döntések előkészítését támogató, és a különböző reformlehetőségek hatásait szimulálni képes nyugdíjmodellek készítésére. A **mikroszimulációs modellek**[9] az egyének, illetve háztartások szintjén végzik a kutatásokat. Ezzel jóval részletesebb információt szolgáltatnak a lakossági

[9] Progress Projekt - Mikroszimulációs Projekt (gov.hu)
https://mikroszimulacio.tcs.allamkincstar.gov.hu/hu/progress-projekt.html

nyugdíjak alakulásáról. A nyugdíjrendszerrel kapcsolatban vizsgálni kívánt kérdések sokféléké. Felmerülhetnek a gyermekszámmal kapcsolatos, vagy a makrogazdasági hatásokon túl az egyénekre, és a háztartásokra gyakorolt változásokkal összefüggő vizsgálatok is. Ehhez kell olyan modell, amely egy kiinduló egyéni adatokat tartalmazó adatbázisból képes egyéni életutakat szimulálva a nyugdíjrendszerre vonatkozó különféle feltevések figyelembe venni. A mikroszimulációs nyugdíjmodellek ezen kérdések hatékony vizsgálatát lehetővé teszik majd, ha folytatódnak a 2015-ben befejeződött uniós projekt ezt megalapozó munkálatai.

A nyugdíjnövelések költségvetési hátteréhez …

A nyugdíjak költségvetési finanszírozhatósága alapvető feltételt jelent bármilyen változtatási javaslathoz. Általában az évenkénti nyugdíj-kompenzációk, és az esetenkénti nyugdíj-prémiumok nem is kerülnek bele a következő időszak havi tényleges ellátási összegébe. Valamennyi, az átlagnyugdíj emelésére és az eddigi évenkénti kompenzenció javítására irányuló lépés a nyugdíjkassza eddigi közel nullszaldós létének szükségszerű megváltozásával jár. Ezért a javaslatoknak az átlag-ellátások emelésének fedezetére szolgáló elképzeléseket is tartalmazni kell. 2021-ben a költségvetési törvény módosításában 3,6%-os infláció szerepelt, de már év közben, a júniusi ellátásokkal egyidejűleg 0,6%-os mértékű, januárig visszamenőleges kiegészítő ellátásemelést kellett meglépni, és ez az év elején kifizetett 13. havi ellátásra is kiterjedt.

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP (millió Ft)

LXXI. FEJEZET Kiemelt előirányzat neve			2021. évi előirányzat Működési kiadás	Működési bevétel
Nyugdíjbiztosítási ellátások fedezetéül szolgáló bevételek				
	Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része			**1 662 500,00**
	Társadalombiztosítási járulék Ny. Alapot megillető része és nyugdíjjárulék			**1 662 100,00**
	Egyéb járulékok és hozzájárulások			
		Megállapodás alapján fizetők járulékai		**600**
		Egyszerűsített foglalkoztatás utáni közteher		**22 400,00**
	Késedelmi pótlék, bírság			**5 800,00**
	Költségvetési hozzájárulások			
		Kiadások támogatására tervezett pénzeszköz-átvétel		**424 775,00**
		Tizenharmadik havi nyugdíj visszaépítésének támogatása		**77 000,00**
		Nyugdíjprémium céltartalék támogatása		**53 438,00**
	Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek			
		Kifizetések visszatérülése és egyéb bevételek		**6 703,00**

Nyugdíjbiztosítási ellátásokhoz kapcsolódó kiadások					
	Nyugellátások				
		Öregségi nyugdíj			
			Korhatár felettiek öregségi nyugdíja	**3 081 271,00**	
			Nők korhatár alatti nyugellátása	**302 009,00**	
		Hozzátartozói nyugellátás			
			Árvaellátás	**28 503,00**	
			Özvegyi nyugellátás	**364 364,00**	
		Egyösszegű méltányossági kifizetések			
			Egyszeri segély	**600**	
		Nyugdíjprémium céltartalék		**53 438,00**	
		Tizenharmadik havi nyugdíj		**77 000,00**	
	Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai				
		Egyéb, ellátáshoz kapcsolódó kiadások			
			Postaköltség	**6 491,00**	
			Egyéb kiadások	**1 646,00**	

Forrás: 2021. évi Költségvetés, Nyugdíjbiztosítási alap (LXXI.)
https://www.parlament.hu/irom41/10710/adatok/fejezetek/71.pdf

Áttekintve a 2021. évi országos nyugdíjkiadásokat, azok 473 milliárd forinttal haladták meg az előző év kiadásait. A kiadásnövekedést több időközben meghozott intézkedés anyagi vonzatai eredményezték:

- a 2020. év végén végrehajtott 1,2%-os kiegészítő nyugdíjemelés 2021. évre áthúzódó hatása,
- a 2021. év elején végrehajtott 3,0%-os nyugdíjemelés,
- a 13. havi nyugellátások 2021. február havi kifizetése,
- a 2021 júniusában végrehajtott 0,6%-os kiegészítő nyugdíjemelés,
- a 2021. novemberben végrehajtott 1,2%-os kiegészítő nyugdíjemelés,
- az ugyancsak novemberben folyósításra került nyugdíjprémium, valamint
- a létszámváltozás és a cserélődési hatás együttes eredményeként jelentkező ellátási átlagok növekedése.

2021. novemberben minden nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülő kapott 80.000 forint nyugdíjprémiumot. Ezek a kifizetések a Nyugdíjbiztosítási Alapot 171 milliárd forinttal növelték. Miután a Nyugdíjkassza bevételei, (azaz a munkáltatók által fizetett szociális hozzájárulási adó és a munkavállalók által fizetett társadalombiztosítási járulék) nem fedezte a kiadásokat, a központi költségvetésnek 671 milliárd forinttal kipótolta a bevételeket. Az is közrejátszott ebben, hogy a korbetöltött öregségi nyugdíjellátottak 2021. decemberben mintegy 28 ezer 500 fővel lettek kevesebben.

A 2022 elején a korábbi évek gyakorlatával egyezően az évre tervezett infláció mértékével emelték a nyugdíjak összegét. Így **2022. január 1-től 5,0 százalékkal**, azaz az infláció tervezett mértékével növekedett a nyugdíj összege. (A nyugdíjemelés az öregségi nyugdíj mellett a korhatár előtti ellátásra, a szolgálati járandóságra, a rokkantsági- és rehabilitációs ellátásra és a baleseti járadék összegére, azaz minden nyugellátásra vonatkozik).

2022-ben a Kormány ígérete szerint, amennyiben az első 8 hónapban a infláció valamely mértéke meghaladja az 5%-ot, akkor visszamenőleges hatállyal kiegészítő nyugdíjemelést (3,9%-ot) kaptak a nyugdíjasok[10]. **Az átlagnyugdíj** a januári 5 százalékos emeléssel elért 161 ezer forint körüli értékénél most mintegy 6 ezerrel, azzaz **167 ezer forint fölé emelkedhet** júliustól.

A költségvetésnek az egyszázaléknyi nyugdíjemelés 40 milliárd forintba kerül, így a júliusi 3,9 százalékos emelés 156 milliárd forint többletkiadást jelent. Feltehetően a fogyasztói árak növekedésének mértéke az év végén további nyugdíjemelést valószínűsít. A nyugdíjszerű ellátásokban részesülők többféle jogcímen részesülnek az emelésekben, juttatásokban. (Ezt a mintegy 28 féle juttatási „címet" a függelékben fel is sorolom).

A 13. havi nyugdíj a korábban elhatározott ütemezéssel szemben gyorsabban történt. 2021 februárjában az egy heti ellátás után 2022-ben már egy teljes havi nyugdíjat kaptak az idősek.

A korábbi optimista prognózisokkal szemben nem valószínű, hogy 2022-ben egy nyugdíjprémium utalása is lehetséges lenne.[11] Ehhez az kellene, hogy a GDP növekedésének várható mértéke meghaladja a 3,5 százalékot és az államháztartás egyenlegcélja is teljesüljön – feltehetően ez sem sikerülhet. Egyébként a nyugdíjprémium összege a bruttó hazai termék-növekedés várható mértékének 3,5-del csökkentett összege, de legfeljebb a nyugdíj november havi összegének 25 százaléka (de maximum 20 ezer forint) lehetne

A nyugdíjasok között jelentős számban vannak a szegénységi küszöb alatt, vagy ahhoz közel lévők. Ahogy korábban említettem a nyugdíjasok fogyasztása jelentősen eltér az aktív munkavállalókétól, és sokkal többet költenek élelmiszerre és gyógyszerre.

A 2022-ben kifizetett teljes összegű 13. havi nyugdíj, valamint az esetleges nyugdíjprémium érezhető javulást eredményezhetne, de ezt a várható – esetleg kétszámjegyű - inflációnövekedés kétségessé teszi.

A költségvetés belső átcsoportosítási lehetőségei is végesek. A nyugdíjbevételek emelése lehetne ugyan a nyugdíjkassza bevételeinek növelésére az egyik út, de ez a dolgozói és vállalati terhek növelésével nem megoldható. Marad azonban az öngondoskodás kiterjesztése, amelynek segítése állami eszközökkel megoldható. A jelenlegi rendszer lehetőséget is ad a tovább fejlesztéshez, azaz a még aktív dolgozok egyre fokozódó megtakarításainak bővítéséhez.

Megfontolandó, hogy a költségvetés meddig és milyen mértékben képes fedezni az egyre növekvő számú nyugdíjasok ellátását. Feltételezhető, hogy a megnyugtató megoldás akár az alaptörvényben is szerepelhetne. Nem csupán az adósságállomány szintjét lehet törvényileg szabályozni, hanem az „örökké tartó" biztos nyugellátást is, sőt azt is, hogy az átlagnyugdíj érje el az átlagbér 80%-át.

Szükséges az érintett korosztályok fokozatos felkészítése a nyugdíjas korra. Ennek értelemszerűen egyik lehetősége a NYUGDÍJPÉNZTÁRAK-ba történő befektetések.

[10] Magyar Közlöny 2022. évi 71. szám

[11] https://www.penzcentrum.hu/nyugdij/20220210/ez-az-igazi-nyugdijkatasztrofa-lesujto-adatok-lattak-napvilagot-a-magyar-idosekrol-1121783

Jelenleg minden év végéig lehetőség van befizetéseket kezdeményezni az önkéntes pénztári, nyugdíjbiztosítási vagy nyugdíj-előtakarékossági számlára. Ezzel egyúttal maximálni lehet a befizetések után járó állami támogatást, azaz

- az önkéntes nyugdíjpénztáraknál évi maximum 150 ezer forintnyi adójóváírást,
- a nyugdíjbiztosítások után évi maximum 30 ezer forintnyi adójóváírás,
- a nyugdíj-előtakarékossági számlára pedig (NYESZ) 100 ezer forintot, mint az éves adójóváírási limitet.

A fenti határok szerint a 20%-os az állami támogatást mértéke befektetésként kerülhet a számlára. Együttesen ezen termékekre összesítve 280 ezer forintnyi SZJA vissza is igényelhető.

Az egyes lehetőségek közül a nyugdíjbiztosítások[12] kezelik a legnagyobb, 2300 milliárd forintot meghaladó vagyont, ezt követik az önkéntes nyugdíjpénztárak 2200 milliárd feletti megtakarítással. A NYESZ-ben ezen összegnek mintegy ötödét tartják a nyugdíjas korukra takarékoskodók.

A nyugdíjbiztosítások után járó 130 ezer forintos maximális visszatérítés lehetőségét azonban a szerződők többsége csak részlegesen használja ki[13] - 2020-ban a 312 ezer adóvisszatérítés lehetőségével élők összesen 15,3 milliárd forint összegben. Ez átlagosan egy főre 49 ezer forint adókedvezményt jelentett.

2020-ban már tervbe vette a kormányzat, hogy nyugdíjkötvényt bocsátanak ki. Ez a nyugdíjcélú megtakarítók számára olyan vonzó papír, amely kamatozását, hozamát tekintve akár az akkori MÁP Plusszal is versenyképes lehetett volna. A nyugdíjkötvényt magánszemélyeknek és nem intézményeknek terveznék. Olyan konstrukciót jelentene, amely annál kedvezőbb feltételekhez juttatja a vásárlót, minél fiatalabb korban, minél hamarabb fektet ebbe az állampapírba. Kedvező hozamot, kedvező kamatozást, kellő rugalmasságot biztosítva, lehetővé tenné azt is, hogy bármikor ki lehessen egészíteni a megtakarítást, a megtakarító igényétől függően.

A költségvetés számára is egyértelműen kedvező lenne az állami támogatású nyugdíjcélú állampapíroknak a bevezetése. Ezzel az állam komolyabb nagyságú pénzeket tudna bevonni, ugyanakkor nyilvánvalóan a jelenlegi nyugdíj-előtakarékossági rendszer viszonyait és arányait át is alakíthatja. Kérdéses azonban, hogy egy hosszú futam idejű új nyugdíjcélú kötvénykonstrukció bevezetésével a jelenleg is meglévő nyugdíj-előtakarékossági rendszer három másik eleme megváltozna-e, milyen módosítások történnének az önkéntes nyugdíjpénztáraknál, a nyugdíjbiztosításoknál, illetve a nyugdíj-előtakarékossági számlákban az un. NYESZ-ben.

[12] Lásd az MNB statisztikáit
[13] Független Biztosítási Alkuszok Magyarországi Szövetségének (FBAMSZ) számításai szerint

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

- **Nyugdíjak és egyéb ellátások, 2019. www.ksh.hu 2018.12.10.**
  https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/nyugdij/nyugdij19.pdf
  https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/orsz/nyugdij/nyugdij17.pdf
- **ONYF évkönyv 2011.pdf (gov.hu)**
  https://nyugdijbiztositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/m/pdf/onyf_evkonyv_2011.pdf
- **A szociális partnerek részvétele a nyugdíjreformban az EU-tagállamaiban** (egy összehasonlító analitikai jelentés), EUROFOUND, 2013. október 9.

TÁBLÁZATOK (KSH)

- **Összefoglaló táblák (STADAT) évközi adatok és éves adatok**
  https://www.ksh.hu/szocialis-ellatas
- **Fogyasztóiár-index, fogyasztói ár számítás módszertana**
  https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/ara_modsz.html
- **A fogyasztó ár–reprezentánsok 2022–ben érvényes jegyzéke** (944 termék, illetve szolgáltatás) https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/far_repnev_2022.xlsx
- A társadalombiztosítás **pénzügyi alapjainak előzetes mérlege** 2021 (Bevételek millió Ft)
- A társadalombiztosítás **pénzügyi alapjainak előzetes mérlege 2021** (Kiadások millió Ft)
- **Állami költségvetés 2021**. - LXXI. FEJEZET - NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP - 2021. (millió Ft)
- Policy Agenda, **Létminimum 2019-2021**

FÜGGELÉK

A nyugdíjkorrekciók az alábbi nyugdíjszerű ellátásokra vonatkoznak, azaz a "2022. július 1-jétől – 2022. január 1-jei visszamenőleges hatállyal – 3,9 százalékkal hivatalból kell emelni"

- azt az öregségi nyugdíjat,
- azt az özvegyi nyugdíjat,
- azt a szülői nyugdíjat,
- azt az árvaellátást,
- azt a baleseti hozzátartozói nyugellátást,
- azt a mezőgazdasági szövetkezeti öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékot,
- azt a mezőgazdasági szakszövetkezeti tagok növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi járadékát,
- azt a korhatár előtti ellátást,
- azt a szolgálati járandóságot,
- azt az átmeneti bányászjáradékot,
- azt a táncművészeti életjáradékot,
- azt a rokkantsági ellátást,
- azt a rehabilitációs ellátást,
- azt a baleseti járadékot,
- azt a bányászok egészségkárosodási járadékát,
- azt a fogyatékossági támogatást,
- azt a vakok személyi járadékát,
- azt a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapjánfolyósított ellátást,
- azt a polgármesterek közszolgálati járadékát,
- azt a honvédek jogállásáról szóló törvény szerinti kiegészítő rokkantsági támogatást,
- azt a honvédek jogállásáról szóló törvény szerinti, a honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló törvény szerinti, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti árvák kiegészítő támogatását,
- azt a honvédek jogállásáról szóló törvény szerinti, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló törvény szerinti kiegészítő hozzátartozói támogatást,
- azokat a hadigondozásról szóló törvény alapján a Tny. 62. §-ában foglaltak szerint megemelendő rendszeres pénzbeli ellátásokat,
- azt a házastársi pótlékot,
- azt a házastárs után járó jövedelempótlékot,
- azt a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlékot,
- a nemzeti gondozási díjat,
- azokat az egyes személyes szabadságot korlátozó intézkedésekkel vagy semmissé nyilvánított elítéléssel összefüggésben járó emeléseket és juttatásokat, amelyeknek a Tny. 62. §-ában foglaltak szerinti emelését kormányrendelet elrendeli,

amely után a jogosultnak a nyugellátások és egyes más ellátások 2022. január havi emeléséről szóló 692/2021. (XII. 9.) Korm. rendelet 1. §-a alapján emelés (a továbbiakban: januári emelés) járt.